

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

**SPRENDIMAS
DĖL AKCINĖS BENDROVĖS „PAKRUOJO AUTOTRANSPORTAS“ DIREKTORIAUS
2013 M. VEIKLOS ATASKAITOS PATVIRTINIMO**

2014 m. balandžio 24 d. Nr. T-130
Pakruojis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 19 punktu, Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2014 m. kovo 20 d. sprendimu Nr. T-102 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“ patvirtinto Pakruojo rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento 218 punktu ir atsižvelgdama į AB „Pakruojo autotransportas“ 2014 m. balandžio 2 d. raštą Nr. S-63 „Dėl 2013 m. veiklos ataskaitos“, Pakruojo rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**

patvirtinti akcinės bendrovės „Pakruojo autotransportas“ direktoriaus 2013 metų veiklos ataskaitą (pridedama).

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Merė

Asta Jasiūnienė

I. Struktūra, darbuotojų pareigybės, informacija apie teikiamas paslaugas

AB „Pakruojo autotransportas“ (toliau – Bendrovė) įregistruota 1995 m. balandžio 19 d., rejestro Nr. 006248. Bendrovės įstatinis kapitalas suformuotas iš 770.163 paprastųjų akcijų kurių vienos nominalioji vertė - 1 Lt. Pagrindinis Bendrovės akcininkas – Pakruojo rajono savivaldybė (91 proc. akcijų).

Bendrovės valdymo organai: visuotinis akcininkų susirinkimas, Bendrovės valdyba (5 nariai), Bendrovės vadovas.

Vidutinis Bendrovės darbuotojų skaičius 2013 m. – 33,8.

Bendrovės pagrindinė veikla – keleivinio kelių transporto paslaugos vietinio reguliaraus susisiekimo ir užsakomaisiais maršrutais. Bendrovės veikla – įmonės įstatuose numatyta veikla, susijusi su pagrindine įmonės veikla: remonto paslaugos, bagažo saugojimas, siuntų pervežimas, patalpų ir kiemo aikštelės nuoma.

Keleivių pervežimo paslaugas Bendrovė vykdo 50 vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutų Pakruojo, Šiaulių, Joniškio ir Pasvalio rajonų teritorijoje. Užtikrina visų Pakruojo rajono seniūnijų gyventojų susisiekimą su rajono centru ir Šiaulių miestu. Vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutai aptarnauja 12 Pakruojo rajono mokyklų ir mokyklų padalinių, pervežama apie 60 proc. rajono moksleivių. Užsakomieji reisai vykdomi pagal individualius užsakymus Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Bendrovė yra didžiausia įmonė, teikianti keleivinio kelių transporto paslaugas Pakruojo rajono teritorijoje. Pagrindiniai keleivių pervežimo rinkos konkurentai yra aplinkinių rajonų (UAB „Joniškio autobusų parkas“, UAB „Pasvalio autobusų parkas“) ir didžiųjų miestų (UAB „Busturas“, UAB „Panevėžio autobusų parkas“, UAB „Klaipėdos autobusų parkas“, UAB „Tolimojo keleivinio transporto kompanija“, UAB „Kautra“) autobusų parkai bei kiti smulkūs vežėjai (UAB „Vežuva“, K. Matulio IĮ, V. Pranckevičiaus IĮ). 2013 m. vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutuose taikomas Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2013 m. gegužės 23 d. sprendimu Nr. T-149 nustatytas 0,30 Lt/km pervežimo tarifas, kuris yra artimas kitų vežėjų, vykdančių vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutus Pakruojo rajono teritorija, tarifams.

II. Finansinės – ūkinės veiklos analizė

Bendrovės finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikoje galiojančiais teisės aktais, reglamentuojančiais buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą bei verslo apskaitos standartais, ir atspindi Bendrovės 2013 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę.

2013 metais ilgalaikio turto įsigyta už 34.377 Lt (mašinos ir įrengimai – 1.735 Lt, transporto priemonės – 28.851 Lt, kita įranga – 3.791 Lt). Perleista ir nurašyta turto už 105.295 Lt. Nusidėvėjimo priskaičiuota 87.071 Lt. 2013 m. gruodžio 31 d. Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto vertė buvo 1.160.317 Lt. Didžiausią dalį ilgalaikiam turte sudaro pastatai ir statiniai – 919.421 Lt, transporto priemonės – 224.796 Lt.

Atsargas sudaro medžiagos, kuro likučiai, atsarginės dalys ir inventoriūs. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje atsargų likutis buvo 44.887 Lt.

Išankstiniai apmokėjimai – 3.808 Lt tai apmokėjimai tiekėjams – 492 Lt ir būsimų laikotarpių draudimo ir prenumeratos sąnaudos – 3.316 Lt.

Per vienerius metus gautinos sumos - 418.552 Lt, stambiausia gautinų sumų grupė – tai pirkėjų išskolinimai, kurie sudaro 418.304 Lt.

Pinigų ir pinigų ekvivalentų turto grupė – 37.197 Lt, kurią sudaro pinigų likučiai DnB ir Šiaulių banko sąskaitose ir kasoje.

Akcinis kapitalas ataskaitiniu laikotarpiu nesikeitė ir buvo 770.163 Lt. Privalomasis rezervas suformuotas nepilnai ir sudaro 37.459 Lt, kiti rezervai – 21.248 Lt. Perkainavimo rezervas per 2013 m. dėl nusidėvėjimo sumažėjo 7.843 Lt ir ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo 304.671 Lt. Bendrovės nuosavas kapitalas 2013 m. gruodžio 31 d. sudarė 525.965 Lt.

BALANSAS

	TURTAS	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	ILGALAIKIS TURTAS	1160317	1220857
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS		
II.	MATERIALUSIS TURTAS	1160317	1220857
III.	FINANSINIS TURTAS		
IV.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS		
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS	504444	504943
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	48695	65331
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	418552	433768
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS		
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	37197	5844
	TURTO IŠ VISO:	1664761	1725800
	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
C.	NUOSAVAS KAPITALAS	525965	443855
I.	KAPITALAS	770163	770163
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)	304671	312514
III.	REZERVAI	58887	58887
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	(607756)	(697709)
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS	295488	328929
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	843308	953016
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	250000	500000
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	593308	453016
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	1664761	1725800

Ilgalaikius įsipareigojimus sudaro po vienerių metų 250.000 Lt mokėtina paskola AB „Šiaulių bankas“. Trumpalaikius įsipareigojimus sudaro per vienerius metus AB „Šiaulių bankas“ mokėtina 250.000 Lt kredito suma, prekybos skolos tiekėjams – 219.359 Lt, su darbo santykiais susiję įsipareigojimai – 122.350 Lt, kitos mokėtinos sumos – 1.599 Lt.

2013 metais bendrovė uždirbo 929.063 Lt pajamų, pardavimo savikaina buvo 553.091 Lt, veiklos sąnaudos – 282.372 Lt. Tokiu būdu bendrovės tipinės veiklos pelnas buvo 93.600 Lt. Iš kitos veiklos 2013 metais uždirbtas pelnas buvo 60.586 Lt, o finansinės ir investicinės veiklos nuostolis sudarė 64.223 Lt. Grynas 2013 metų pelnas – 89.953 Lt, 2012 metais buvo 78.658 Lt pelnas.

Per 2013 m. 89 proc. pajamų gauta iš keleivių pervežimo paslaugų, 1 proc. – ilgalaikio turto perleidimo pelnas, 10 proc. - kitos veiklos pajamos.

2013 m. gruodžio 31 d. duomenimis pirkėjų išskolinimas sudarė 418.304 Lt, iš kurių Pakruojo rajono savivaldybės administracijos skola – 332.932 Lt (80 proc.), Pakruojo rajono

švietimo įstaigų skola – 69.028 Lt (17 proc.), kiti pirkėjai – 16.344 Lt (3 proc.). 2013 m. 91 proc. visų įsigyjamų atsargų vertės sudarė kuras, kurį Bendrovė pirko iš IĮ „Stiksas“ ir UAB „Lukoil Baltija“. Likusią įsigytų atsargų dalį sudarė įvairios medžiagos ir atsarginės dalys, pirktos iš skirtingų tiekėjų, kurių kiekvieno tiekiamų prekių dalis nėra reikšminga. Įsiskolinimas tiekėjams sudarė 219.359 Lt, iš kurių įsiskolinimas IĮ „Stiksas“ 198.125 Lt (90 proc.). Bendrovei tenkanti mokesčių našta yra didelė, per 2013 m. priskaičiuota ir sumokėta 336.559 Lt mokesčių.

PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA

Eil.nr.	STRAIPSNIAI	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	929063	840124
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	553091	438790
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	375972	401334
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS	282372	290449
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	93600	110885
VI.	KITA VEIKLA	60586	41592
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	(64233)	(73819)
VIII.	ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	89953	78658
IX.	PAGAUTĖ		
X.	NETEKIMAI		
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	89953	78658
XII.	PELNO MOKESTIS		
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	89953	78658

Bendrovei suteikti du ilgalaikiai kreditai:

Kredito sutartis	Gražintinos sumos, Lt		
	2013	2014	2015
IL-2011-001-014 (2011-01-03) Pakruojo rajono savivaldybės garantija	25.000 (2013-06-15) 50.000 (2013-12-15)	50.000 (2014-06-15) 50.000 (2014-12-15)	100.000 (2015-06-15) 150.000 (2015-12-25)
KKL-2007-016-014 (2007-11-30) Įkeistas nekilnojamas turtas		150.000 (2014-06-30)	
Iš viso	75.000	250.000	250.000

Pagal kreditavimo sutartį IL-2011-001-014, 2013 m. gražinta kredito dalis – 75.000 Lt, tačiau įvertinus pajamas ir pinigų srautus, galima teigti, kad Bendrovė bus nepajėgi savo lėšomis padengti 2014-2015 m. gražintinos kredito dalies.

III. Sąnaudos valdymo išlaidoms, priedai ir premijos darbuotojams, nuobaudos

Netiesiogines (veiklos) sąnaudas sudaro administracijos ir kitų aptarnaujančių darbuotojų (sargų, šaltkalvių, dispečerių, valytojos) darbo užmokesčio sąnaudos bei kitos Bendrovės veiklą užtikrinančios (šildymo, elektros, ryšių, komunalinės, veiklos mokesčių, banko palūkanų ir kt.)

sąnaudos. 2013 m. buvo patirta 625.487 Lt netiesioginių sąnaudų, iš kurių 440.573 Lt darbo užmokesčio sąnaudos. Darbo užmokestis mokamas Bendrovės valdybos patvirtinta tvarka, 2013 m. priedai ir premijos nebuvo mokėti.

Nutraukus kai kuriuos maršrutus arba sumažinus jų dažnumą per savaitę, sumažėjo tiesioginės, nuo veiklos apimčių priklausančios sąnaudos, todėl netiesioginės sąnaudos dabar sudaro 40 proc. visų sąnaudų. Esant dabartinei maršrutų rida, netiesioginių sąnaudų dalis yra per didelė, tačiau reikšmingai jų sumažinti, nesutrikdžius Bendrovės veiklos, nėra galimybės. Netiesioginių sąnaudų dalis sumažėtų ir veikla taptų efektyvesnė jeigu išaugtų keleivių pervežimo apimtys (maršrutų rida). Bandymai atidaryti naujus rentabilius vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutus norimo rezultato nedavė. Galimybė didinti keleivių pervežimo veiklos apimtis būtų mokinių pervežimo paslaugos teikimas, panaudos pagrindu perėmus mokyklinius autobusiukus.

IV. Vykdytos programos ir projektai

2013 m. Bendrovė projektų nevykdė.

V. Informacinių technologijų diegimas

2013 m. naujos informacinės technologijos Bendrovėje nebuvo diegiamos.

VI. Gauti skundai (prašymai), padėkos

Atsižvelgiant į Pakruojo rajono švietimo įstaigų prašymus, 2013 m. peržiūrėti, pakoreguoti bei atidaryti nauji vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutai. Pakruojo rajono Balsių pagrindinės mokyklos prašymu (2013-08-29 Nr. S-156) atidaryti du nauji vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutai: Pakruojis – Balsiai – Plunkiai (darbo dienomis, du kartus per dieną) ir Pakruojis – Balsiai per Vaišvydžius (antradieniais, ketvirtadieniais, vieną kartą per dieną). Maršrutai vykdomi kai mokosi mokiniai ir užtikrina mokinių iš aplinkinių kaimų atvykimą į Balsių pagrindinę mokyklą bei šių kaimų gyventojų patogesnę susisiekimą su Pakruoju.

Linkuvos gimnazijos prašymu (2013-09-26 Nr. SD-140-(1.16.)) pakoreguotas maršrutas 13:30 Pakruojis – Puodžiūnai (darbo dienomis, kai mokosi mokiniai), pavėlinant išvykimą iš Puodžiūnų, kad būtų užtikrintas saugus mokinių, vykstančių iš Linkuvos Pakruojo kryptimi, grįžimas namo po pamokų.

Pakruojo „Atžalyno“ gimnazijos prašymu (2012-09-10 Nr. SŽ-304) pakoreguotas maršrutas 14:45 Pakruojis – Stačiūnai – Lygumai – Pakruojis (pirmadieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais, kai mokosi mokiniai), pavėlinant išvykimą iš Pakruojo, kad septynias pamokas turintys mokiniai iš Lygumų saugiai galėtų grįžti į namus.

VII. Tikrinskių institucijų pateiktų išvadų bei pasiūlymų apibendrinimas

2013 m. gruodžio 9 d. atliktas LR valstybinės darbo inspekcijos patikrinimas, kurio metu nustatyta, kad Bendrovėje nėra nustatyta tvarka apmokyto ir atestuoto darbų saugos ir sveikatos specialisto, kuris vykdytų Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas. Taip pat nurodyta, kad Bendrovėje turi būti tinkamos kvalifikacijos asmuo, atsakingas už elektros ūkį. Siekiant pašalinti pažeidimus, sudarytos sutartys su įmone, vykdančia Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas bei elektros ūkio priežiūros ir elektros įrenginių eksploatavimo paslaugas teikiančiomis įmonėmis. Pažymėtina, kad įgyvendinus šiuos reikalavimus, išsaugų Bendrovės netiesioginės (veiklos) sąnaudos.

VIII. Įstaigos pagrindinės problemos

Bendrovė veikia kaip keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų operatorius Pakruojo rajono teritorijoje. Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso (Žin., 1996, Nr. 119-2772) 17(1) straipsnis nustato, kad Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, taip pat savivaldybių institucijos užtikrina būtinų keleivinio kelių transporto paslaugų teikimą visuomenei nors ir vežėjams komerciškai nenaudingomis sąlygomis. Savivaldybių institucijos arba jų įgaliotos įstaigos, išduodančios leidimus vežėjams vežti keleivius reguliaraus susisiekimo autobusų (troleibusų) maršrutais, kiekvieną mėnesį kompensuoja vežėjams patirtus nuostolius, susidariusius teikiant viešąsias keleivinio kelių transporto paslaugas. Vežėjų patirti nuostoliai kompensuojami iš savivaldybių biudžetų pagal viešųjų paslaugų teikimo sutartis, sudarytas tarp vežėjų ir kompetentingų įstaigų. Vežėjo patirtų per mėnesį nuostolių kompensacijų, susijusių su viešųjų paslaugų sutartimi, dydžiai apskaičiuojami vadovaujantis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. liepos 20 d. įsakymo Nr. 3-457 „Dėl nuostolių, patirtų vykdant keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų išipareigojimus, kompensacijos apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 88-4687) nuostatomis. Nuostolių, patirtų teikiant keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutuose, kompensavimas, taikant 8 proc. rentabilumo koeficientą, leido Bendrovei uždirbti pelną. Tačiau dėl susidariusio Pakruojo rajono savivaldybės administracijos ir švietimo įstaigų išsiskolinimo (401.960 Lt), Bendrovė stokoja apyvartinių lėšų ir negali tinkamai vykdyti sutartinių išipareigojimų tiekėjams, valstybės institucijoms ir darbuotojams. Darbo užmokesčio išmokėjimas vėluoja du mėnesius (išsiskolinimas darbuotojams 2013 m. gruodžio 31 d. – 73.143 Lt). Per 2013 m. sumokėta 11.378 Lt su darbo santykiais susijusių delspinigių ir 13.683 Lt delspinigių už mokesčių prievolių bei sutartinių išipareigojimų tiekėjams nevykdymą.

Dėl lėšų trūkumo 2013 m. buvo įsigyti tik du naudoti 32 ir 51 sėdimų vietų autobusai. Atsižvelgiant į turimų autobusų amžių (vidutiniškai 25 m.), tokia investicija yra nepakankama. Su Bendrove sudarytos viešųjų paslaugų teikimo sutartys, kuriose nustatytas reikalavimas keleivių pervežimui skirti pakankamos talpos, geros estetiškos išvaizdos, techniškai tvarkingas, tinkamai apipavidalintas transporto priemonės. Esant dabartinei finansinei padėčiai, autobusų atnaujinimui Bendrovė gali skirti ne daugiau kaip 50 tūkst. Lt per metus. Stokojama vidutinės klasės 25-35 sėdimų vietų autobusų, kurie yra tinkamiausi keleivių ir mokinių pervežimui. Keleivių pervežimo veikloje naudojant tinkamos talpos ir techninės būklės autobusus užtikrinamas patvirtinto maršrutų grafiko vykdymas, t. t. patogus ir saugus Pakruojo rajono gyventojų susisiekimas su rajono centru bei kitais rajonais, patiriant mažesnes eksploataavimo sąnaudas. Papildomos 40 tūkst. Lt išlaidos, būtinos autobusų kasos aparatams ir jų aptarnavimo programinei įrangai įsigyti, susijusios su numatomu euro įvedimu.

Bendrovė susiduria su vairuotojų ir kvalifikuotų darbuotojų stoka. Dėl mažų ir vėluojančių atlyginimų, bendrovė tampa nepatraukli darbo rinkoje, vis sunkiau susirasti tinkamos kvalifikacijos darbuotojus, dažna jų kaita. Asociacijos „LINA“ duomenimis, 2013 m. iš 45 asociacijai priklausančių keleivių pervežimo įmonių, lyginant vidutinį visų darbuotojų darbo užmokestį, Bendrovė užėmė 40 vietą (bendrovės vidurkis – 1.491 Lt, asociacijos vidurkis – 2.506 Lt), o lyginant vairuotojų vidutinį darbo užmokestį – 36 vietą (bendrovės vidurkis – 1.612 Lt, asociacijos vidurkis – 2.678 Lt). Bendrovės kvalifikuotų specialistų darbo užmokestis mažiausias ir tarp Pakruojo rajono savivaldybės įmonių. Galima teigti, kad darbo užmokesčio didinimas artimiausiu metu yra būtina sąlyga siekiant užtikrinti sklandžią bendrovės veiklą.

Akivaizdu, kad Pakruojo rajono savivaldybei, turinčiai ribotas galimybes, tenka didelė našta finansuojant dvi tarpusavyje nesuderintas transporto sistemas. Savivaldybė privalo ne tik kompensuoti negautas pajamas dėl keleiviams taikomų transporto lengvatų, dotuoti nuostolingus, tačiau visuomenei būtinus maršrutus, bet ir išlaikyti mokyklinius autobusiukus. Tenka pripažinti, kad geltonieji autobusiukai sugriovė viešąjį transportą, kad jų daugėjant, diskriminuojami kiti kaimo vietovių gyventojai, nes mokinių pervežimą vykdant geltonaisiais autobusiukais, vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutai uždaromi dėl lėšų stokos. Į kai kuriuos rajono kaimus maršrutiniai autobusai važiuoja tik kartą per savaitę, o kai kur geltonieji autobusiukai visiškai išstūmė viešojo transporto maršrutus (pvz. Žeimelio seniūnija). Mokyklos negali tinkamai prižiūrėti ir remontuoti geltonųjų autobusiukų, nes neturi reikiamų remonto bazių, o už remontą servisuose

tenka mokėti labai brangiai. O ir naudojami jie neefektyviai, maršrutų tinklai nesuderinti, dubliuojami atskirų mokyklų ir viešojo transporto maršrutai. Nerealu tikėtis, kad geltonieji autobusiukai galės aptarnauti visus kaimuose gyvenančius mokinius. Šios transporto priemonės santykinai nedidelės, todėl kartais ta pačia kryptimi tenka daryti keletą reisų mokykliniu autobusiuku arba maršrutiniam autobusui surinkti netilpusius mokinius. Dažnai maršrutiniai autobusai važiuoja nepilni, nes ta pačia kryptimi važiuojantys geltonieji autobusiukai surenka ne tik mokinius, bet ir keleivius, o negautas tokių maršrutų pajamas tenka kompensuoti rajono savivaldybei. Geros praktikos pavyzdžiais mokinių pervežimo srityje galima laikyti Jurbarko, Zarasų ir Trakų autobusų parkus, kur jau ne vienerius metus mokinius veža tiek autobusų parkams perduoti mokyklų geltonieji autobusiukai, tiek viešojo transporto autobusai. Kiekvienais metais analizuojami pervežamų mokinių srautai ir, priklausomai nuo mokinių skaičiaus, parenkami optimaliausi pervežimo būdai, naudojant tinkamiausios talpos maršrutinius autobusus ar mikroautobusus.

IX. Ateities planai ir kaip tai atsilieps ateities veiklai

Bendrovė ateityje planuoja teikti keleivių pervežimo paslaugas vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais bei užsakomaisiais reisais Lietuvos Respublikos teritorijoje. Taip pat teikti kitas, su pagrindine veikla susijusias paslaugas: siuntų pervežimo, bagažo saugojimo, automobilių remonto ir kt. paslaugas, bei nuomoti nenaudojamas patalpas bei kiemo aikšteles.

Numatoma koreguoti maršrutų tinklą pagal aptarnaujamų mokyklų pageidavimus, nes iš 50 vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutų 33 pervežami mokiniai. Atsižvelgiant į mokyklų poreikius, bus keičiamas maršrutų laikas, maršrutai pratęsimi arba trumpinami, jeigu sumažės pervežamų mokinių skaičius arba atokiuose kaimuose gyvenančių mokinių pervežimas bus vykdomas mokykliniais autobusiukais. Numatoma peržiūrėti moksleivių atostogų metu vykdomų maršrutų tinklą, atsisakant labai nuostolingų maršrutų arba jų dalies. Radikalus maršrutų mažinimas nenumatomas, nes nuo 2008 m. iki 2012 m. maršrutų tinklas buvo pertvarkytas ir metinė maršrutų rida sumažėjo 29 proc. Sumažinus maršrutų ridą, arba maršrutų dažnumą per savaitę, dalis gyventojų susirastų alternatyvų susisiekimo būdą, liktų tik keleiviai, turintys teisę į transporto lengvatas. Sumažėtų ne tik tiesioginės sąnaudos, bet ir pajamų surinkimas, Bendrovė susidurtų su pakankamo darbo krūvio autobusų vairuotojams užtikrinimo problema, o pasekoje ir su vairuotojų įdarbinimo problema.

Svarstyтина galimybė panaudos pagrindais perimti Pakruojo rajono bendrojo lavinimo mokyklų valdomus mokyklinius autobusiukus ir jais teikti paslaugas:

1. Mokyklinių autobusų aptarnaujamų mokinių vežimo į mokyklą ir į namus;
2. Papildomo vežimo į užklasinis ir papildomo ugdymo renginius;
3. Kitas būtinas mokymo įstaigų reikmėms paslaugas.

Bendrovei vykdant pervežimo paslaugas mokykliniais autobusiukais būtų galima optimizuoti maršrutų tinklą, suderinus vietinio reguliaraus susisiekimo ir mokyklinių autobusų maršrutų tinklą, būtų galima atsisakyti besidubliuojančių maršrutų, tiek su reguliaraus susisiekimo maršrutais, tiek tarp atskirų mokyklų. Mokyklinių autobusų eksploatacinės išlaidos sumažėtų jų priežiūrai ir remontui panaudojus turimą remonto bazę. Šių autobusų maršrutų vykdymą organizuotų dispečerinė tarnyba, būtų galimybė operatyviai pakeisti sugedusį ar dėl kitų priežasčių į reisą neišvykusį autobusą, užtikrinant patogų moksleivių nuvykimą į mokyklą ir grįžimą į namus. Pakruojo rajono švietimo skyriaus pateiktais duomenimis, mokykliniais autobusais pervežama apie 600 mokinių, arba 43 proc. visų pervežamų mokinių. Mokyklos valdo 14 autobusų, iš kurių 12 yra 18 sėdimų vietų, po vieną – 14 ir 8 sėdimų vietų mikroautobusai.

Numatoma, kad Bendrovės veikla 3 – 5 metų laikotarpiu bus pelninga, jei ji išliks viešųjų keleivinio kelių transporto paslaugų operatoriumi Pakruojo rajone dabartinėmis sąlygomis. Bendrovės veikla taptų efektyvesnė, sumažėtų netiesioginių sąnaudų dalis bendrose keleivių pervežimo sąnaudose, jeigu išaugtų pervežimo paslaugų apimtis. Vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutų ridos didinimas nebūtų tikslingas, todėl paslaugų apimtį būtų galima padidinti vykdant

mokinių pervežimą mokykliniais autobusiukais. Pertvarkius ir efektyviau koordinuojant mokyklinių autobusiukų maršrutų tinklą, sumažėtų Pakruojo rajono savivaldybės skiriamos lėšos mokinių pervežimui ir vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutų, vykdančių viešąsias kelių transporto paslaugas, nuostolių kompensavimui.
